

רבונו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
21:11	20:24	19:23	תל אביב
21:15	20:27	19:21	ירושלים
21:12	20:25	19:24	חיפה

שבת שלום ומבורך!
העלון טעון בגניזה

אור הפרשה

י"ל ע"י מוסדות אור דוד בראשות הרה"ג דניאל זר שליט"א

כ"ו סיון תשע"ח ♦ גליון 17 ♦ פרשת שלח לך

הרה"ג דניאל זר שליט"א

צוחק מי שצוחק אחרון

סיפור מצמרר שחלם הרב דניאל זר להזהיר בחור שהתנהג בחוסר קדושה

קדושת העיניים

אל הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל, משגיח ישיבת 'כנסת חזקיהו', ניגש אחד מתלמידי הישיבה, ובקשתו בפיו. הוא רוצה לצאת לאירוע מסויים בעיר מרוחקת, ומבקש אישור לצאת מהישיבה לאירוע. ראש הישיבה התעניין באירוע ובמיקומו, ואז שאל בפשטות: 'אתה בטוח שתוכל לשמור את עיניך? אתה משוכנע שתיזהר ולא תיכשל במראות אסורים באירוע ובדרכים אליו?'

הבחור הגיב במשיכת כתף רפויה, כאומר 'בכלל לא חשבתי על הבעיה הזו...' כשרבו הוסיף לשאול על כך, נענה והסביר כי הוא מקווה להסתדר, ונראה לו שלמרות מיקום האירוע וסגנונו - מראותיו לא יזיקו לו...

נחרד הרב לופיאן, הזדעזע וקרא: 'הרי אני בן שמונים, עין אחת כבר עיוורת, ראייתי חלושה. הרחוב כאן בסביבה יחסית נקי, ועדיין - בכל פעם שאני יוצא לרחוב אני דרוך וחושש, מתוח ומודאג, איך אצליח לשמור את עיני בקדושה ובטהרה, איך אצליח להישמר ולהיזהר מכל מראה אסור. ואתה - בחור צעיר ונמרץ, שעיניו בריאות והוא יוצא למקום מסוכן, אומר בפשטות כי לך לא יזיק?!'

הבחור נסער. אז היכתה בו ההכרה, שבכל גיל ובכל מצב, שמירת העיניים היא ניסיון שדורש הקרבה, היערכות מראש, תכנון נאות, ונכונות להילחם ולהתאמץ על קדושת העיניים. מהסיפור הזה המובא בספר 'לב אליהו' עולה מסר ברור: גדול כקטן, צעיר כמבוגר, כלנו מתמודדים מול הניסיון הזה, וכולנו זוכים לעמוד בו בגבורה, הבה נתחזק עוד לשמור על קדושת עינינו!

לי אותו זקן. ראיתי שהוא החויר, והבנתי מזה שהכל אמת. אמרתי לו אין זה מאוחר, בוא לדרשות שלי, שערי תשובה פתוחים. והוא חיך. אמרתי לו אתה יכול לצאת מזה, בוא לדרשות, הוא אמר שיבוא בימי רביעי לדרשות.

שבועיים חלפו, הוא לא הגיע. למדתי בכלל ברח' מיימון וכשאני יוצא באחת בצהריים היו איתי תלמידי. אנו יוצאים אביו של הבחור בא אלי ואומר לי: הבן שלי סיפר לי מה שחלמת עליו, הוא עכשיו שוכב בטיפול נמרץ בבלינסון, יש לו זיהום בכבד. תסע אליו אולי תעזור לו. נחרדתי, לא הלכתי הביתה, נסעתי ישר לבית החולים, ראיתיו חויר כמו שלד, לא האמנתי למראה עיני, אמרתי לו למה לא באת, עודדתי אותו שיבירא ויזכה לתקן הכל, למחרת הוא נפטרה! היתה לו זכות לקבל תזכורת, יהיה הסיפור לעילוי נשמתו.

ואמרו חז"ל אין הנחש ממית אלא החטא ממית! **אני מדבר אליכם כדבר אב אל בניו, כשוראים אמת צריך לזעוק, כשוראים אמת צריך לפעול.** קרוב לארבעים שנה אני צועק כי האמת זועקת! מי שלובשת בצורה לא צנועה, שתדע ברור, השמים סגורים בפניה, לא רואים אותה בשמים. גם אם היא אומרת כל התהילים שלוש פעמים ביום תפילותיה אינן נשמעות! והרי מלבד מידת הצניעות היא גם מחטיאה את הרבים, מכשילה אנשים בהרהורי עבירה הקשים מעבירה.

יש סטיקרים ברחובות שמי שמקצרת את הבגד מקצרת את החיים, אין זה מליצות בעלמא. צרו צעדינו מלכת ברחובותינו, המדינה הזו הרסה לנו את הבנים והבנות, יש דין ויש דיין, ואין דבר שהקב"ה מקפיד עליו כמו הקדושה. אדם יושב באולמי וורסאי, אינו יודע שנגזרה גזירה, שמחים ורוקדים. האולם קורס והוא מת, מדוע אתה יושב במקום פרוץ כזה? אדם לא יודע את עיתו, וכתוב בספרים הקדושים אוי לו לאדם שבדרך לעבירה נהרג, באיזה פנים הוא בא לעה"ב! שנוזכה להתחזק בשמירת הקדושה, אמן.

קדושים תהיו כי קדוש אני, אומרים חז"ל מה אני קדוש אף משרתי קדושים. בורא העולם אומר היכן שיש קדושה שם אני נמצא, היכן שאין קדושה אני לא נמצא, במקום טומאה אני מסתלק. "ולא תביא תועבה אל ביתך" אם יש אצלך מכשיר טמא הקב"ה לא מתקרב אליך. וכפי שאמר החפץ חיים, **מי שאינו קדוש ומקיים מצוות, דומה למי שביטו מלא זבל, ומכניס ריהוט ושטיחים נברשות וכלי כסף וזהב...** נקה קודם את הבית ואחר כך תפאר אותו. "סור מרע ועשה טוב", בתחילה צריכים להכשיר את הלב בקדושה, לסלק את הטינופת, אח"כ לעשות מצוות.

שמעו נא מעשה שהיה, והקב"ה עדי שהכל אמת. לפני כשלושים ושבע שנים, עדיין לא היתה הישיבה רק הייתי מוסר שיעורים ודרשות. והנה, בשבת אחת, ואני חולם, אני נמצא על המדרגות שבין השטיבלך בית הכנסת הגדול בבני ברק לבית הכנסת המשחדים, והנה פונה אלי אדם עם זקן לבן כולו מאיר, מצביע על איזה בחור, ואומר לי ראה את הבחור שם, ואז הוא מספר לי עליו דברים נוראים ואומר לי לך ותזהיר אותי! הכרתי את אותו בחור מפעם בילדותי, כי גם הוא היה מתפלל שם בילדותו עם אביו, הלכתי אל הבחור, אמרתי לו כך וכך אמרו לי להזהיר אותך, וגיליתי לו פרטים שאמר לי הזקן על הדירה ששוכר כו'. והוא, הכל בחלום, צוחק עלי. אמרתי לו בחריפות: צוחק מי שצוחק אחרון! כלומר, פה אתה צוחק השאלה היא אם בשמים מי יצחק אני או אתה.

אני אינני רגיל לדבר כך אבל זה מה שאמרתי לו בחלום. היה זה חלום ברור, מרוב שהיה ברור כמעט לא האמנתי שזה רק חלום, כבר שנים רבות, אולי חמש עשרה שנה שלא ראיתי את אותו הבחור, לכן לא הבנתי מהו החלום הזה.

והנה לאחר יומיים אני הולך ברח' ירושלים בב"ב, ורואה את אותו בחור שחלמתי עליו נשען על רכב, אמרתי לעצמי, אומר לו או לא? הרי זה נשמע חלום אמת, שהרי כחמש עשרה שנה שלא ראיתי ופתאום לאחר שאני חולם עליו אני רואה אותו, הלא דבר הוא! נגשתי אליו ואמרתי לו ככל הדברים האלה מה שאמר

מתוך דרשתו השבועית של הרב דניאל זר שליט"א המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

רגע חושבים
עמוד 4

פינת ההלכה
עמוד 3

פרשת השבוע
עמוד 3

סיפור לשבת
עמוד 2

סיפור לשבת

פרב אשר קופלסקי

תעלומה בקנדה

מה הביא את פרופסור ג'ונסון לשיא עולמי?

ימים ושבעות של בירורים, קדמו להחלטה הגורלית של ר' יצחק, לנסוע לחו"ל לצורך שליחות חשובה ונחוצה. רק כשהוברר שזו מצוה שאינה יכולה להיעשות ע"י אחרים, הוחלט כי ר' יצחק הוא זה שיסע לבצע את השליחות הרגילה, אי שם בעיירה קטנה בקנדה הרחוקה. ר' יצחק הזמין את הסיסות הדרושות להלוך ושוב, בעזרת מגעים חובקי עולם בירר מי יכול לארח אותו שם, ויצא לדרך.

ר' יצחק נפרד מבני משפחתו, ועשה דרכו בטיסה טרנס אטלנטית במשך כחצי יממה. עייף ומותש הגיע ליעדו, וחיפש את דרכו לבית מארחו - יהודי טוב לב ובעל חסד, המשמש כרופא בכיר במחלקת העיניים בבית החולים הסמוך לעיירת מגוריו. לאחר כשעת נסיעה מצא את הבית הדרוש, נקש על הדלת, והתקבל בחום בבית מארחיו.

בשעת ערב, סעד בעל הבית עם אורחו, וכשסיימו לאכול, אמר המארח: 'תרגיש בבית, ידידי ר' יצחק, אם תרצה לשתות - יש במטבח, אם תצטרך ספר - יש בספרייה... תרגיש בנוח ליטול מכל אשר תרצה!' - אמר המארח, ובירך את אורחו ב'לילה טוב' חייבני.

ר' יצחק אכן קיבל מיטה נוחה, אך למרות השעה המאוחרת, לא הצליח להירדם בקלות. הוא חזר להיענות להמלצת מארחו הנחמד, וניגש אל הספרייה לחפש ספר מעניין. זו הפעם הראשונה בה הביט בספרייה מסוג זה, והוא הופתע לגלות עשרות מדפים כורעים תחת אלפי ספרי רפואה, בשפות שונות - מעברית ועד סינית, דרך צרפתית, ספרדית פורטוגזית ואנגלית כמובן, ובמגוון מקצועות רפואה מכל המינים והסוגים.

הוא מוסיף להביט בספרייה העמוסה, אך לא מוצא אף ספר מעניין עבורו. ספרי הרפואה אינם מדברים אליו, רובם בשפה שהוא כלל לא מכיר... הוא מוסיף להביט במדפים, ולהפתעתו - נתקל בספר בעל גוון יהודי, ספר הנראה כספר קודש של ממש, כמו נגזר מאחד מבתי הכנסת בבני ברק והובא עד הנה... הוא מוציא את הספר כשרעד קל בידיו, ולהפתעתו הרבה - אכן כן, זהו ספר תורני לחלוטין, 'קדושת עיניים' שמו, אותו חיבר המשפיע הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א. 'לרגע הרגיש 'בבית' - ספר כמו הספרים המוכרים לו, וברגע הבא - הופתע ונדהם: איך הגיע הספר הזה לכאן?! מניין התייצב ספר כזה במקום כזה?! מה העמיד את ספר 'קדושת עיניים' בטבורה של ספרייה רפואית בביתו של פרופסור נודע?!

הוא ממשש את הספר שוב ושוב, וליבו מסרב להאמין. בטבורה של עיר נכרית כמעט לחלוטין, בסוף העולם ממש - דווקא כאן ספר יהודי קדוש בשם 'קדושת עיניים'?! - איך הגיע הספר הזה לכאן?!

דקות ארוכות עמד נכחו נדהם, הביט אנה ואנה, מנסה למצוא אולי יש כאן ספר נוסף שישפוך אור על התעלומה. אפס, כי היה זה ספר יהודי בודד, בספרייה עתירת ספרים רפואיים. פלא פלאות - מה מחפש כאן ספר כזה?!

לנוכח השעה המאוחרת, הבין ר' יצחק כי פיתרון התעלומה יוכל להיוודע רק בבוקרו של יום, כשישווח עם מארחו הנחמד ויפרוש את מיימתו בפניו. בינתיים, לקח את הספר ועיין בו קלות עד שגנרדם. כשהתעורר בבוקר ולאחר שהתפלל והחל לעסוק בנושא שלשמו הגיע הנה, שב לבית מארחו וגילה כי בעל הבית בבית.

מארחו בירכו בשלום לבבי והתעניין אם הוא צריך עזרה, אך העזרה הדרושה ביותר לר' יצחק - היתה פיתרון התעלומה הפלאית מאמש... הוא התנצל קלות ושאל קצרות בתמיהה עצומה: 'איני מבין וסליחה על השאלה. הספר הזה הוא ספר קודש! מנין הגיע הנה, ומה הוא מחפש כאן בין הספרות הרפואית העניפה?' הפרופסור המארח חייך קלות והשיב: 'תשמע, אם מצאת את זה במדפי ספרי הרפואה, כנראה שזה ספר רפואה...' - אמר, מגלה טפח ומסתיר טפחיים... 'מה?' - התבלבל ר' יצחק. 'לא הבנת? זה? ספר רפואה? היתכן? זה ספר קודש, פרופסור!'

'לא ולא!' - חייך שוב הפרופסור מבעד לשמפו, 'זה ספר רפואה לכל דבר, הסכת נא ושמע!'

יש לי ידיך, פרופסור ג'ונסון מבוסטון. מכיר? ר' יצחק הנהן בשלילה, והפרופסור המשיך. 'טוב, לא משנה, אתה לא בענף שלנו אז איך תכיר בקיצור, פרופסור ג'ונסון נחשב המאבחן הטוב ביותר באמריקה בתחומי, וכנראה הוא הטוב ביותר בעולם כולו. אנחנו בידידות מאז ימי האוניברסיטה, ובמשך תקופה שהינו יחדיו בישראל, אז למד עברית. עד היום, אנו מדברים ונפגשים מדי פעם, בכנסים בינלאומיים וכדומה.

בקיצור, לא אלאה אותך בפרטים, ביום מן הימים אני יושב אתו, והוא מגלה את אזוני כי בעת האחרונה האבחונים שלו מדויקים יותר משהכיר בעבר. תמיד הוא נחשב למאבחן מומחה מס' 1, ובדיוק לכן הגיעו אליו המקרים הקשים והמסובכים ביותר, והצליח להשיג כ-50 אחוזי דיוק באבחון שלו, נתון הנחשב הצלחה גדולה במקרים מסובכים כמו אלה שהוא מתמודד עימם.

אלא, כך סיפר לי ג'ונסון, לאחרונה גילה נוסחה חדשה, שהעלתה את רמת הדיוק שלו באבחונים לסביבות ה-90 אחוז. שמעת? - 90 אחוז! - כמעט צעק הפרופסור, והחווה באצבעו לר' יצחק, מנסה להסביר בתנועות ידיים את גודל ההישג המדובר. 'לא הייתי יכול לכבוש את סקרנותי, ושאלתי אותו כיצד הגיע להישג הרפואי המדהים הזה, שיא עולמי של ממש.

ואז הוא גילה לי על הספר הזה, קדושת עיניים שמו. הוא הסביר, כי הספר הזה הסביר לו - לראשונה בחייו - עד כמה כח הראיה הוא המשפיע הגדול ביותר על תפקוד המוח. כי יש מבטים, הסתכלויות וראיות, שפשוט משבשים את יכולת המוח להתמקד, להתרכז, לבחון בצורה המיטבית את מה שנגלה לפניו. אלו הסתכלויות שהתורה אוסרת, מבטים שיהודי חייב להישמר מפניהם, כך ציוותה התורה וכך יזכה לשמור על עיניו ומוחו זכים וצלולים, בריאים וטובים!

הספר הזה עוסק במצוות שמירת העיניים, ומרחיב בידע רב, סיפורים ומקורות, כיצד לשמור על העין מראיות בעייתיות, כיצד לשמור על הראיה צלולה וחדה, כיצד לאפשר למוח לתפקד בצורה המיטבית. פרופסור ג'ונסון רכש את הספר והחל לשמור על העיניים, וראה זה פלא: לא זו בלבד שחש קשר רוחני מתחדש עם בוראו, אלא שאבחוניו השתפרו פלאים, יכולתו לנתח נתונים ולהבין צילומים עלו לאין ערוך, הוא הגיע ל-90 אחוז הצלחה בזכות שמירת העיניים!

בעקבות פרופסור ג'ונסון, הוסיף הרופא אחרי השתהות קצרה, 'רכשתי גם אני את הספר, ואני מקפיד על זמן שבועי קבוע ללמוד בו, כדי להזכירני לשמור על בריאות עיני וצלילות מוחי, בדרך תורתנו הקדושה. מאז התחלתי בכך, יש עיתונים שאיני קורא בהם, יש מראות שאיני מסתכל בהם, יש מצבים שאיני נכנס אליהם - הכל כדי לשמור על המוח שלי מתפקד כראוי, לאפשר לו לממש אותי בבריאות איתנה ובאבחנה נכונה לכל החיים!

ביגלוי לב, הוסיף הפרופסור בנימה אישית, 'זה לא היה קל. שמירת עיניים דורשת הקרבה, שינוי הרגלים בחיים, בטח לרופא כמוני שמשתתף באירועים שונים, קורא עיתונים ומחקרים, ונפגש עם אנשים מכל הסוגים. אך זה כל כך כדאי לי, ולכן - לא פעם אני נמנע מאירועים ומפגשים שונים, מדלג על עיתונים, מוותר על דברים שספק אם היו מועילים לי, אך בוודאי שהיו מזיקים לעיני ומוחי הרבה יותר. ומאז - יכולות האבחון וההבנה והדייקנות שלי השתפרו לאין ערוך!

עכשיו אתה מבין מה מחפש הספר הזה כאן? זה לא רק ספר רפואה, זה מפתח לכל ספרי הרפואה. מי שצועד על העצות והדרכים, ההנחיות והטיפים ששומרים על עיניו - המוח שלו נפתח להבין ולדעת, לאבחן, להחכים, לקלוט! הפרופסור סיים את המונולוג הארוך, ור' יצחק ישב עוד שעה ארוכה עד שהתאושש מהסיפור המטלטל, אותו ציטט באוזניו בשינוי שמות מזהים. והמסר שלו עולה מכל שורה, צף מכל אבחון מדויק:

הבה נשמור על העיניים בריאות ואיתנות, שמורות ומוגנות. הבה נשמור את העין מכל ראייה אסורה או זרה, מעיתון או תמונה, מהבטה במקום אסור או מנשיאת עיניים למקום מיותר. העיניים שלנו הן איבר עדין ורגיש, כל ראייה אסורה מטשטשת את יכולתן לראות, משבשת את תפקוד המוח. רק שמירת עיניים מיטבית, מביטיחה לנו ראייה בריאה, טובה ומפוקחת, שתאפשר לנו להבין, לזכור, לאבחן ולקלוט, בעזרת העיניים הבריאות שלנו!

הרי אנשים כה מתאמצים להבין ולקלוט, להחכים ולהתבונן. בחורים בשיבה, ילדים רכים בשנים, אברכים צעירים, מממודים מול סוגיא קשה, תוספות שאינו ברוה שיעור עיוני שאינו בהיר מספיק. כמה כולנו מנסים ללמוד - בכל תחומי החיים, כמה אנו מנסים לשכלל את יכולת האבחנה שלנו במתרחש לנגד עינינו, את היכולת שלנו לקבל החלטות נבונות ומושכלות ביחס למה שקורה עימנו.

'ולא תתורו אחרי... עיניכם' - זו לא רק מצווה, זו גם עצה בריאה במיוחד. רוצים להבין? רוצים לקלוט? שואפים להחכים? צאו וראו מה למד הפרופסור על בשרו, כיצד חש את המהפך בעקבות שמירת עיניו. רק שמירת עיניים מביטיחה הבנה ברורה ובהירה!

לסיפורים נוספים של הרב אשר קופלסקי לצפייה ולקריאה נכנסו עכשיו לאתרנו: Rabenu.com

לסיפורים נוספים של הרב אשר קופלסקי לצפייה ולקריאה נכנסו עכשיו לאתרנו: Rabenu.com

לסיפורים נוספים של הרב אשר קופלסקי לצפייה ולקריאה נכנסו עכשיו לאתרנו: Rabenu.com

לסיפורים נוספים של הרב אשר קופלסקי לצפייה ולקריאה נכנסו עכשיו לאתרנו: Rabenu.com

פרשת שלח

פרשת 'שלח' פותחת בציורו 'שלח לך אנשים' רש"י מביא את דברי חז"ל (מדרש רבה, סוטה לד) 'שלח לך' - לדעתך. אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח. ע"כ. משמעות הדברים שכאילו הקב"ה אומר למשה באמת אין צורך לשלוח מרגלים, אבל אם תרצה בכל זאת לשלוח איני מונע ממך. ויש להבין האם אין בשליחת מרגלים חסרון באמונה? הרי הקב"ה אומר אין צורך לשלוח. וא"כ למה ניתנה כאן האפשרות לשלוח.

בספר 'אוצר התורה' מבאר הרב אליהו שליוזנר אפשר לומר דהנה מצינו שני סוגים של ריגול בארץ זרה. יש סוג אחד - שאמור לרגל את הארץ ולברר האם ישנם סיכויים לנצח במלחמת הכיבוש. ריגול מסוג זה מטרתו לתת לנו הערכת מצב נכונה, על מנת להחליט אם בכלל כדאי לצאת למלחמה על כיבוש המקום, או שמא אנו מסכנים את הלוחמים שאין סיכוי לנצח. בריגול כזה יש לברר את גדלו ואת כוחו של האויב ואת מבנה השטח

השאלה איך עושים את זה הכי טוב ובקלות ללא סכנות וללא הפתעות. ועל כל זה הסכימה גם דעת הקב"ה ולא עיכבה, וזו היתה מטרת הריגול ששלח משה וכמו"ש "וישיבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן".

ובכן, כשחזרו המרגלים היה עליהם לתת דיווח עדכני על הדרך הטובה ביותר היאך ניתן לכבוש את הארץ בקלות ובמהירות. אבל כאן המרגלים נפלו לטעות גדולה, הם הפכו את מטרת הריגול לסוג השני, הם ערערו על עצם המלחמה והכיבוש, ומטרתם היתה להרפות ידים ולהחליש את הלבבות כדי שלא ינסו כלל ועיקר להלחם, ועל ידי מורך הלב שהכניסו בעם, גרמו פקוק ביכולת שלהם להכנס לארץ. וזה כבר גרם לתסיסה והתרסה. עד שנגזר על כל הדור ההוא שלא יכנסו לארץ.

בעלי המוסר אומרים שיש ללמוד את פרשה זו גם כמשל ל'אדם' שנסמיתו יורדת לרגל את הארץ ולחזור למעלה עם תוצאות טובות. אך האדם נמשך אחר הפיתויים ואומר 'לא נוכל לעלות'. וזו טעות שהרי אם הקב"ה שלח את הנשמה לכאן על מנת להביא מכאן מצוות ומעשים טובים, יודע הוא שאפשר להצליח ולהתגבר על המכשולים, אלא שהאדם צריך ללמוד את דרכי הלחימה עם היצר הרע, ולזה נתן לנו את התורה, כמאמרם בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין. יעזרנו ה' שנזכה לירש את הארץ העליונה.

הרב משה דיין שליט"א ראש הכולל "קנין הלכה" ומדריך חתנים בישיבת אור דוד

אותו מעונינים לכבוש. ריגול כזה מטרתו להביא לידי החלטה על עצם כדאיות המערכה. אולם יש עוד סוג שני של ריגול - כאשר כבר יש החלטה ברורה ונחושה לצאת למלחמה על כיבוש הארץ ועל כך כבר הוחלט באופן ברור ונחרץ. אלא שמ"מ עדיין יש צורך לערוך סיורים בשטח כדי לבדוק את דרכי המלחמה. באיזו דרך להתקיף את האויב, ובאלו דרכים וכלי מלחמה להשתמש, כמה חיילים נמצאים ממוג. והכל נעשה כדי להגשים כמה שיותר בקלות את היעוד של כיבוש הארץ.

כשהקב"ה אמר למשה "שלח לך אנשים" הרי זה ברור שהקב"ה לא צריך שיעשו ריגול בכדי לדעת אם יצליחו בני ישראל לכבוש את הארץ או לא. שהרי כבר הקב"ה הבטיח לתת את הארץ לעם ישראל, וברור גם שהקב"ה ינחה אותם בדרך טובה ונאמנה שיצליחו בפעולתם ולא יאונה להם כל רע. אך הקב"ה יודע את נפש האדם, וכך הנהיג הקב"ה שיעשו בדרך הטבע, ואין סומכין על הנס. ולכן יש ענין בשליחת המרגלים בכדי שהעם יקבל קצת מידע שיחשבו איך לכבוש בדרך הרגילה.

גם משה רבינו כשפנו אליו העם לשלוח מרגלים אמרו לו בזאת הלשון וְנִשְׁלַח אַנְשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ לָנוּ אֶת הָאָרֶץ וְיָשֻׁבוּ אֲתָנוּ דָּבַר אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נָעַלְהָ בָּהּ וְאֵת הָעָרִים אֲשֶׁר נָבֵא אֱלֹהֵינוּ. הרי שהמטרה היתה רק לברר את הדרך אשר נעלה בה, ואת הערים אשר נבאו אליהם. ולכן הסכים משה ואמר וַיִּיטֵב בְּעֵינֵי הַדָּבָר שֶׁהָרִא לֹא הִיָּה כֵּאֵזוֹה פִּקּוּק עַל עַצְמֵי הַכִּיבוּשׁ וְהַמְלַחְמָה, שֶׁזֶה הִיָּה צִיּוּי ה', וְהַדְּבַר הִיָּה בְּרוּר וּמוֹחֵלֵט. אֲלֵא שֶׁנִּשְׁאֲלָה

הפרשת חלה, עדיף שתאפה פעם אחת כשיעור המחייב בהפרשת חלה עם ברכה, ותשתמש במה שצריכה באותה שבת ואת החלק הנשאר תשמור במקפיא לשבתות אחרות, וזה עדיף מאשר תאפה כל ערב שבת כמות קטנה שאינה מתחייבת בהפרשת חלה.

גם מי שנוהג לאכול כל השבוע פת של נחתום (אופה) גוי, צריך להיזהר כמה שאפשר שיאכל בשבת פת שנאפתה על ידי ישראל, אולם אם אין לו פת אחרת יכול לאכול בשבת פת של נחתום גוי.

כתב בספר חסידים אם שלחו לאדם מאכל כדי שיאכלנו בשבת לא יאכלנו ביום חול, ונחלקו הפוסקים אם איסור זה הוא מעיקר הדין או ממדת חסידות, דעת החות יאיר שהאיסור הוא מעיקר הדין, כיוון שהנותן מקפיד שיאכלנו בשבת, אולם דעת הגאון רבי זלמן שזוהו איסור ממדת חסידות, ולכן נכון וראוי שיאכלנו דווקא בשבת ולא ישאירנו ליום חול, ומכל מקום אם לא אכלו בשבת וחושש שמא יתקלקל אם ישמרנו לשבת הבאה, רשאי לאוכלו ביום חול.

והוא הדין אם אינו צריך לאותו דבר מאכל ששלחו לו כגון שיש לו כבר מאכלים משובחים שעשה לכבוד שבת, אם הוא דבר שיכול לשומרו לשבת הבאה ישמרנו, אולם אם אי אפשר לשומרו והמאכל להתקלקל יכול לאוכלו ביום חול. וכל זה שצריך לאוכלו בשבת זה דווקא אם אמר השולח למקבל שיאכל מאכל זה בשבת, אבל אם שלחו לו בסתם, גם ממדת חסידות אין צריך לאוכלו בשבת.

כל מה שכתבנו זהו דווקא שאדם אחר שלח לו, אבל אם הוא קנה בעצמו איזה דבר מאכל לכבוד שבת, או שעשה תבשיל ויחד אותו לכבוד שבת, יכול להתחרט ולשנותו ליום חול.

הרב רועי גנון כותב את מדור ההלכות באתר להלכות נוספות כנסו לאתרנו: Rabenu.com

מכל מקום עדיף להקדים הכנת שאר צרכי השבת ליום חמישי ואפיית החלות תעשה ביום שישי, כמו שכתבנו למעלה שחוף מצד כבוד השבת יש עוד טעם לעשות בערב שבת אפיית החלות, שכן זה תיקון לחטאה של חוה שהיה בערב שבת.

גם אישה שאינה נוהגת לאפות חלות בכל ערב שבת תשתדל שלפחות פעם אחת בשנה לעשות מצוה זו, ולכל הפחות בעשרת ימי תשובה כדי להרבות זכויות בימים אלו, וגם האיש ישתדל להפריש חלה פעם אחת בשנה.

שיעור הקמח המחייב הפרשת חלה בברכה הוא אלף וחמש מאות וששים גרם (1.560 גרם), אולם טוב להפריש חלה בלא ברכה משיעור אלף וארבע מאות וארבע (1.404 גרם), וצריך לברך קודם ההפרשה כדין כל המצות מברך עליהן ועובר לעשייתן, ונוסח הברכה "ברוך אתה ה' וכו' אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה תרומה", ומי שנוהג לברך "להפריש חלה" או "להפריש תרומה" יש לו על מה שיסמוך, ושיעור ההפרשה מעיקר הדין הוא בכל שהוא, אולם כבר כתב בכף החיים שלפחות בכמה פעמים יפריש אחד מארבעים ושמונה חלקים (1/48) שזה השיעור על פי הסוה, ובפרט בימים נוראים יפריש כן כדי שתקיים את המצוה בשלמות גם על פי הסוה.

את החלה שהפרישו בזמן הזה צריך לכתחילה לשורפה ואין לזורקה לאשפה, אולם לא ישרפנה בתוך התנור כאשר אופה את החלות בתנור, וכל שכן שלא יתן את חלה באותה תבנית שבהם עושה את החלות ויכניס את שניהם לתנור, אלא יעטוף אותה בנייר כסף וישרפנה על להבת הגז עד שלא תהא ראויה לאכילה ואחר כך יכול לזורקה לאשפה, ואם אינו יכול לשורפה יקברנה באדמה, ואם אינו יכול לקבור אותה באדמה יעטוף אותה בשקית אטומה ויזרוק אותה לאשפה בדרך כבוד.

אישה שבני ביתה הם מועטים ואינה צריכה לאפות כל ערב שבת כמות של שיעור שמחייב

חלות לכבוד שבת

אחד מדיני כבוד השבת הוא לאפות חלות לכבוד השבת, וכן כתב הרמ"א (סימן רמב' סעיף א') "נוהגין ללוש כדי שיעור חלה בבית לעשות מהם לחמים לבצוע עליהם בשבת ויום טוב, והוא מכבוד שבת ויום טוב" עכ"ל, וגם אם אופה פחות משיעור חלה נכון לאפות ויש בזה מכבוד השבת, וכיום שהמאפיות עושות לחמים בצורה יפה ונאה והם טובות וטעימות לכך אין הכל רגילים לאפות לחמים לכבוד השבת, אולם גם כיום יש מצוה לאפות לחם בערב שבת ובפרט אם עושה כשיעור שמחייב הפרשת חלה, שכן יש עוד טעם אחר לדבר, שאמרו במדרש שאדם הראשון היה חלתו של עולם וחלה טהורה היה, וחווה גרמה לו לחטוא ובשל כך נגזר עליו למות, וכיוון שאדם הראשון נברא בערב שבת ונגזר עליו מיתה באותו יום, הרי זה תיקון לחטאה של חוה, ולכך מסרו מצוה זו לנשים, (אולם פשוט שאם אין האישה מפרישה חלה או שהגבר הוא זה שעשה הלחמים חייב הוא להפריש חלה).

יש לאפות את החלות ביום שישי כדי שיהיו טריות וטובות לשבת, וגם כדי שיהיה ניכר שעושה זאת לכבוד שבת, ואם חוששת שלא תוכל להספיק להכין שאר צרכי שבת וגם לאפות חלות ביום שישי, כגון שיום שישי קצר או מחמת סיבה אחרת, עדיף לאפות את החלות ביום שישי ושאר הכנת צרכי השבת יעשו ביום חמישי, ואע"פ שגם שאר צרכי שבת צריכים להכניס ביום השישי בדווקא ולא קודם לכן (ורק אם חושש שלא יספיקו להכין כל צרכי שבת מותר להקדים ולהכין קודם יום שישי)

בפרשת השבוע אנו נקרא על המרגלים שראו את יופיה של ארץ ישראל, ובכל זאת דיברו עליה סרה. זהו מסר לכל אחד מאיתנו. כמה אנשים שאנחנו מכירים יוצאים לרחובה של עיר ומתפעלים מיופי הבריאה, מצמח שצומח בגינה, מעץ המטפס לגובה, מהשמש שמציפה אותנו בחום? ובעצם, האם אנו מתפעלים מהעין שלנו, הקולטת כעת את גלי האור מהדף שמוחנו, ממירה אותם לגלים חשמליים המועברים לתחנת הפענוח שבמוח האחורי ומשם לחדר הבקרה שבמוח, המתרגם באופן סופי את תוכן הכיתוב ומשמעו?

האין בכל הדברים האלו פלא? כדי שלא נשכח את המתנות הגדולות שאנו מקבלים יום יום, רגע רגע, הנהיגו חכמינו את עניין הברכות: לפני שיהודי מכניס לפיו דבר מאכל, אל לו לחשוב: משלי אני אוכל, כי הכול משלו, ועליו לישא ברכה על החדש הנפלא, שהיו מעורבים בו גורמי טבע רבים כל כך, כדי שיוכל להשביע את רעבונו.

בכל בוקר יהודי מודה על כך שפקח את עיניו, זקף את גבו, לבש בגדים ועוד דברים הנראים טריוויאליים לאנשים בריאים בגוף ובנפש, אך ליושבי בית לוויןשטיין הדבר הוא בגדר חלום, ה' ישלח להם רפואה שלמה.

קראתי פעם סיפור - אמיתי - שכתב אדם שאיבד את אחד הרגליים. הוא ישב בחדר ההמתנה בבית החולים, וצפה בינתיים דרך החלון לרחוב, שם ראה אנשים הולכים ללא קשיים, עולים ויורדים מהמדרכה לרחוב ללא מאמץ - דבר שהוא נדרש להתאמץ מאוד לבצע ללא אחד הרגליים.

הוא פנה לזה שליידו ואמר בכעס, "תראה את האנשים האלה. הם עולים ויורדים מהמדרכה לרחוב בכזאת קלות, והם ממש אפילו לא מעריכים עד כמה יש להם מזל!"

האדם שליידו הנהן בראשו אבל לא פנה לחלון כדי להסתכל. ואז האיש קטוע הרגל שם לב, שהאיש עיוור... ואז הבין הוא עד כמה עליו להודות על עיניו שראות...

ללמדנו, עד כמה עלינו להתמיד ולהתבונן במה שיש לנו. וכמו שלימדנו חכמי המחשבה שמחשבות טובות הן היצר הטוב, ומחשבות רעות הן היצר הרע. והכול תלוי בבחירתו של האדם, לאן יטה את מחשבתו ולבו.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
למגוון הרצאות הרב כנסו לאתרנו: Rabenu.co.il

מה פיספסנו בתחנת הרכבת?

בכ"ב טבת תשס"ז (12 בינואר 2007) נכנס לתחנת הרכבת התחתית לאנפנט פלאזה בווינגטון איש צעיר שנשא כינור ישן למראה. הוא נעמד ליד פח הזבל באולם המבוא של התחנה וניגן במשך שלושת רבעי שעה.

בעשרות הדקות האלו חלפו על פניו 1,097 אנשים. כמעט כולם התעלמו ממנו. רק כ־20 מתוכם הטילו כמה מטבעות לתיק הכינור. בסך הכול הצטברו בתיק 32 דולר ו־17 סנט.

האיש עם הכינור הוא המוזיקאי עטור הפרסים ג'ושוע דייוויד בל, המוגדר כאחד הכנרים הקלאסיים הטובים עלי אדמות. הכנסותיו מקונצרטים נאמדות בכאלף דולר לדקה.

הכינור הישן למראה של בל הוא כינור סטרדיווריוס מלפני 300 שנה, ששווי מוערך בכ־3.5 מיליון דולר. הרפרטואר שניגן בתחנת המטרו הורכב משש מהיציאות הקלאסיות התובעניות בעולם, של באך, שוברט ועוד, ובכל זאת, כמעט 100% מהחולפים על פניו של אחד המבצעים הגדולים בדרונו לא נהנו מהמוזיקה ואפילו לא הבחינו בה.

הניסוי, שזכה להדים עולמיים וזיכה את עורכו בפרס הפוליצר, עורר שאלות ותהיות רבות על הדרך שבה אנו נהנים או מתרגשים מדברים. אפשר לנסח זאת כך: אם רובנו לא מזהים יצירה בתחנת המטרו, אז אולי החמצנו עוד יצירות רבות במהלך חיינו.

איך נרשמים להיות מפיצים

-
**מתקשרים
למוסדות אור דוד**
-
**נרשמים להיות
חלק מהמפיצים**
-
**ומקבלים את
העלון עד הכית**

מעכשיו בכל שבוע זה קבוע

מעכשיו גם אתה יכול להפיץ את
העלון בבית הכנסת שלך כל שבוע

03-5701212